

Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка
Факультет української філології та журналістики
Кафедра історії української літератури та компаративістики

Силабус
навчальної дисципліни
«Історія української літератури»
(І половина XIX століття)

1. Загальна інформація про курс

Назва курсу, мова викладання	ІСТОРІЯ УКРАЇНСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ (І половина XIX століття) Мова викладання – українська.
Викладачі	Джурбій Тетяна Олександрівна, кандидат філологічних наук, старший викладач кафедри історії української літератури та компаративістики.
Профайл викладачів	https://ukrlit.kpnu.edu.ua/dzhurbii-tetiana-oleksandrivna/
Сторінка курсу в MOODLE	https://moodle.kpnu.edu.ua/course/view.php?id=1218
E-mail	dzhurbii.tetiana@kpnu.edu.ua
Консультації	четвер 14.00–15.00 Місце проведення консультацій – 418 аудиторія (центральний корпус), платформа MOODLE.

2. Анотація до курсу

Курс «Історія української літератури» (І половина XIX століття) як навчальна дисципліна передбачає ознайомлення студентів з основними тенденціями розвитку українського літературного процесу першої половини XIX ст., акцентуючи увагу на традиціях і новаторстві митців слова, простежуючи загальнонаціональні тенденції розвитку української літератури у зв'язках з іншими літературами.

Мета і завдання курсу: ознайомлення студентів із періодом зародження та початкових етапів розвитку нового українського письменства, його еволюції, характеристика особливостей нової літератури, з'ясування наступності традицій; формування уявлення про концепцію цілісності, безперервності ідейно-художніх змагань українського художнього слова, його історичної закономірності; розкриття діалектики взаємодії літературних і позалітературних факторів і компонентів, на з'ясуванні естетичної і морально-етичної функції письменства; дослідження історичної змінюваності напрямів, течій, стилів, жанрів, посилення акцентів щодо питань розвитку художньої свідомості, майстерності, зростання естетичного і морального потенціалу української класичної літератури; дослідження особливостей творчої індивідуальності визначних письменників української літератури, їх внеску в національну і всесвітню літературу; формування у студентів цілісної поняттєвої структури курсу історії української літератури.

Завдання курсу полягає у висвітленні неперервності літературного процесу, сприянні усвідомлення літератури як певного національного та історичного типу художньої творчості, удосконаленні вміння студентів зіставляти художні твори, сприянні вироблення в них власних поглядів на явища літературного процесу та умінні розглянути літературний твір в органічній єдності з культурним життям України та як складову культурологічного процесу у світовому вимірі.

3. Результати навчання

Програмні компетентності навчання

Інтегральна компетентність:

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми середньої освіти (рівень базової середньої освіти), що передбачає застосування теорій і методів педагогічної науки, психології, теорії та методики навчання української мови і літератури, предметних знань з української мови і літератури, та характеризується комплексністю й невизначеністю умов організації освітнього процесу в закладах загальної середньої освіти.

Загальні компетентності:

ЗК 03	Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.
ЗК 05	Здатність до вираження національної культурної ідентичності.
ЗК 06	Здатність до ухвалення ефективних і обґрунтованих рішень у професійній діяльності та відповідального ставлення до обов'язків, мотивування людей до досягнення спільної мети.
ЗК 07	Здатність до генерування нових ідей (креативність), виявлення та розв'язання проблем, ініціативності, підприємливості й відповідальності за вироблення і ухвалення рішень.
ЗК 08	Здатність до абстрактного, логічного й критичного мислення, аналізу та синтезу.
ЗК 09	Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів), принципів професійної етики і дотримуватися правил академічної доброчесності.
ЗК 10	Здатність вчитися, оволодівати сучасними знаннями й застосовувати їх у практичних ситуаціях.
ЗК 11	Здатність працювати в команді, адаптовуватися й діяти в непередбачуваній ситуації.

Спеціальні (фахові) компетентності:

СК 01	Здатність забезпечувати здобуття учнями освіти державною мовою та формувати й розвивати мовно-комунікативні уміння й навички здобувачів загальної середньої освіти.
СК 08	Здатність усвідомлювати особливості літературного процесу на Поділлі та застосовувати ці знання в професійній діяльності вчителя української мови і літератури.
СК 09	Здатність розуміти, проектувати та організовувати процеси виховання й розвитку учнів, їхньої пізнавальної діяльності, формувати мотивацію здобувачів загальної середньої освіти.
СК 11	Здатність до рівноправної та особистісно зорієнтованої взаємодії з учнями в освітньому процесі, до розвитку в учнів критичного мислення і формування в них ціннісного ставлення та спроможність залучати батьків до освітнього процесу на засадах партнерства.
СК 14	Здатність застосовувати наукові методи пізнання, зокрема в освітньому процесі (на емпіричному й теоретичному рівнях), методи роботи з джерелами інформації, різноманітні підходи до розв'язання проблем у педагогічній діяльності та здійснювати пошуково-дослідницьку діяльність.

Очікувані результати навчання з дисципліни

ПРН 05	Ефективно спілкуватися в колективі (українською та іноземною мовами), навчальній, соціально-культурній, офіційно-ділових сферах, у педагогічній діяльності; обирати оптимальну комунікаційну стратегію, виступати перед аудиторією, брати участь у дискусіях, обстоювати власну думку (позицію), дотримуватися культури поведінки, мовленнєвого спілкування, етичних норм, професійної етики, принципів толерантності й академічної доброчесності.
ПРН 10	Знати основи психології й педагогіки на рівні, необхідному для досягнення

	інших результатів навчання, передбачених цією освітньо-професійною програмою, та оволодіти психолого-педагогічним інструментарієм організації освітнього процесу, зокрема щодо навчання української мови і літератури (рівень базової середньої освіти).
ПРН 11	Знати й розуміти закономірності розвитку особистості, вікові й інші особливості учнів та враховувати їх у процесі планування й здійснення освітнього процесу, позакласних заходів, формувати в учнів мотивацію до навчання й позитивну самооцінку, сприяти створенню індивідуальної освітньої траєкторії, застосовувати індивідуальний і диференційований підходи до навчання з урахуванням особливих освітніх потреб учнів відповідно до їхніх можливостей.
ПРН 12	Володіти інформацією про психологічно безпечне й комфортне освітнє середовище та проектувати його з дотриманням вимог безпеки життєдіяльності, санітарії, гігієни, урахуванням принципів і стратегій універсального дизайну, організовувати конструктивну й партнерську взаємодію з усіма учасниками освітнього процесу, використовувати практики самозбереження психічного здоров'я, запобігання професійному вигоранню, усвідомленому емоційного реагування.
ПРН 14	Знати й розуміти структуру навчальних занять різних типів і проектувати й організовувати освітній процес з української мови і літератури в закладах загальної середньої освіти (рівень базової середньої освіти), створювати навчально-методичне забезпечення, раціонально використовувати навчальний час і здійснювати аналіз і самоаналіз ефективності уроків.
ПРН 15	Знати й розуміти критерії оцінювання результатів навчання учнів, використовувати в освітній практиці різні прийоми оцінювання навчальних досягнень здобувачів загальної середньої освіти (рівень базової середньої освіти) з української мови і літератури, прийоми диференційованого навчання й оцінювання дітей з особливими освітніми потребами, здійснювати педагогічний супровід самовизначення учнів, розвивати в учнів і забезпечувати дотримання ними академічної доброчесності.
ПРН 17	Демонструвати, інтегрувати й застосовувати знання з української мови і літератури, необхідні для формування предметних компетентностей здобувачів загальної середньої освіти (рівень базової середньої освіти).
ПРН 18	Оперувати базовими категоріями й поняттями мовознавства, літературознавства, методики навчання української мови і літератури та використовувати їх у процесі проектування й організації освітнього процесу в закладах загальної середньої освіти.
ПРН 20	Знати принципи, технології й прийоми створення усних і писемних текстів українською мовою різних стилів, жанрів і типів мовлення, вміти редагувати тексти, володіти основами мовленнєвої культури та застосовувати їх в різних комунікативних контекстах і під час організації освітнього процесу в закладах загальної середньої освіти (рівень базової середньої освіти).

У результаті засвоєння навчальної дисципліни здобувач вищої освіти **повинен**:

знати - особливості культурно-історичної доби; поняття «нова українська література», її риси; шляхи (напрями) розвитку літератури; естетичний синкретизм літератури періоду перших десятиріч та 40-60-х рр. XIX ст.; головні етапи життєвого та творчого шляху письменників; сюжет, особливості композиції, система образів, жанрові особливості прочитаних творів; естетичне, загальнолюдське і конкретно-історичне значення вивчених творів; характерні особливості стилю письменників; основні теоретичні положення; художні;

уміти робити глибокий ідейно-художній аналіз літературного твору в єдності змісту і форми, давати йому власну оцінку; визначати основну проблематику, сюжет, композицію, систему образів, виразально-зображувальні засоби мови; працювати з літературно-

критичними джерелами, монографічними дослідженнями (складати тези, конспекти); обґрунтовувати свою оцінку прочитаних творів; готувати усні й письмові роботи, різні за обсягом, характером і жанром; ефективно застосовувати теоретичні професійні знання у практичній діяльності.

4. Формат курсу

Стандартний курс (очний; нормативна дисципліна). Можливе застосування об'єктно-модульного динамічного середовища навчання Moodle та застосунків для проведення відеоконференцій.

5. Обсяг і ознаки курсу

Найменування показників	Характеристика навчальної дисципліни
	<i>денна форма навчання</i>
Рік навчання	2
Семестр вивчення	3, 4
Кількість кредитів ЄКТС	5
Загальний обсяг годин	150
Кількість годин навчальних занять	76
Лекційні заняття	40
Практичні заняття	36
Самостійна робота	74
Форма підсумкового контролю	екзамен

6. Пререквізити курсу та кореквізити курсу

Дисципліни-пререквізити: вступ до літературознавства, фольклор, історія України.
Дисципліни-кореквізити: літературне краєзнавство.

7. Технічне й програмне забезпечення, обладнання

Вивчення курсу не потребує спеціального матеріально-технічного та/або інформаційного забезпечення, однак можливе використання проєктора й ноутбука / персонального комп'ютера для створення презентацій у форматі MS Power Point або інших. Передбачається застосування об'єктно-модульного динамічного середовища навчання MOODLE.

8. Політика курсу

Відвідування занять. Очікується, що студенти відвідуватимуть лекційні та практичні заняття. Під час відвідування всіх видів занять і консультацій очікується дотримання правил внутрішнього розпорядку Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка (<https://drive.google.com/file/d/1kXGZVxEIcG0Cmy33EvqF2c2E7hGHUrT8/view>) та етичних норм поведінки.

Встановлюються терміни виконання здобувачами усіх видів робіт, передбачених курсом. За несвоєчасно подані роботи / завдання (з порушенням визначених термінів) знижуватимуться бали.

Якщо студент не відпрацював пропущені навчальні заняття, не виправив оцінки 0,1,2,3, отримані на навчальних заняттях, виконав завдання модульної контрольної роботи (МКР) або самостійної роботи менше ніж на 60% від максимальної кількості балів, виділених на ці види робіт, він вважається таким, що має академічну заборгованість за результатами поточного контролю.

Пропущені заняття студент має відпрацювати. За відпрацьовані лекційні заняття оцінки не ставляться, за практичні заняття нараховуються бали середнього (4, 5, 6), достатнього (7, 8, 9) та високого рівня (10, 11, 12).

Очікується, що студенти поступово відпрацьовуватимуть пропущені заняття й завершать цей процес вчасно (до останнього практичного заняття з дисципліни). Відпрацювання лекційного заняття передбачає знання аспірантом питань плану. Відпрацювання пропущеного практичного заняття передбачає опанування теоретичних питань плану заняття й виконання запланованих завдань.

Академічна доброчесність. Дотримання академічної доброчесності регулюється Кодексом академічної доброчесності Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка (https://drive.google.com/file/d/1W_tRKAqt4kKFyD1zNzR76uxVZY3mUjBV/view) та Положенням про дотримання академічної доброчесності науково-педагогічними працівниками та здобувачами вищої освіти Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка (<https://drive.google.com/file/d/1nVC6hDHeT4WxNS5c45xybMiWBEVDbGpb/view>). Списування під час контрольних робіт та екзамену заборонені (зокрема, з використанням мобільних пристроїв). Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі студента та фактів списування є підставою для її незарахування викладачем (незалежно від масштабів плагіату чи обману).

Література. Для пошуку рекомендованої літератури студенти можуть послуговуватися бібліотекою університету, фондами кафедри історії української літератури та компаративістики й інтернетними ресурсами. Здобувачі заохочуються до використання літератури, якої немає з-поміж рекомендованої.

Комунікування з викладачем. Спілкування з викладачами здійснюється під час лекційних і практичних занять (участь у бесідах, дискусіях, відповіді на питання тощо), консультацій, на засіданні наукових семінарів.

Схема курсу

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин						
	Разом	У тому числі					
		лекційні заняття	практичні заняття	семінарські заняття	лабораторні заняття	Самостійна собота	Індивідуальна робота
Змістовий модуль 3. Історія української літератури пер. дес. XIX ст.							
Тема 1. Вступ. Загальна характеристика літературного процесу I десятиріч XIX ст..	6	2	-	-	-	4	
Тема 2. І.П.Котляревський. Життєтворчість	8	2	2	-	-	4	
Тема 3.	6	-	2	-	-	4	

Творчість П.П.Гулака-Артемовського							
Тема 4. Г.Ф.Квітка-Основ'яненко. Проза. Драматургія	8	2	2	-	-	4	
Тема 5. Романтизм 20-40-х рр. XIX ст..	9	2	2	-	-	5	
Тема 6. Літературне відродження на західноукраїнських землях 20-40-х рр. XIX ст.	6	2	-	-	-	4	
Тема 7. Творчість М. Костомарова	8	2	2	-	-	4	
Тема 8. Є.П.Гребінка	8	2	2	-	-	4	
Тема 9. Творчість поетів романтичної школи	8	2	2	-	-	4	
Разом за змістовим модулем 3	67	16	14	-	-	37	
Змістовий модуль 4. Історія української літератури 40-60-х рр. XIX ст.							
Тема 1. Вступ.	10	2	-	-	-	8	
Тема 2. Творчість Т.Г.Шевченка (1814-1861рр.).	28	8	8	-	-	12	
Тема 3. Українська проза 50-60-х рр. XIX ст.	26	8	8	-	-	10	
Тема 4. Українська поезія 50-60-х рр. XIX ст.	19	6	6	-	-	7	
Разом за II семестр	83	24	22	-	-	37	
Усього годин	150	40	36	-	-	74	

9. Система оцінювання та вимоги

Розподіл балів, що присвоюються студентам:

Поточний і модульний контроль (60 балів)						Екзамен	Сума
Змістовий модуль 3 (30 балів)			Змістовий модуль 4 (30 балів)			40	100
Поточний контроль	МКР	Самостійна робота	Поточний контроль	МКР	Самостійна робота		
10 балів	10 балів	10 балів	10 балів	10 балів	10 балів		

Поточний контроль (20 балів)

Максимальний бал оцінки поточної успішності студентів на навчальних заняттях – 12 (Положення про рейтингову систему оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти КПНУ імені Івана Огієнка https://drive.google.com/file/d/1aD_jeL-jGRbDWAEgkQ58tdMxxbqQKufF/view).

Студенту, який не виконав поточних домашніх завдань, не підготувався до навчальних занять, в журнал обліку роботи академічної групи ставиться 0 балів.

Студент, знання, уміння і навички якого на навчальних заняттях за 12-бальною шкалою оцінено від 1 до 3 балів, вважається таким, що недостатньо підготувався до цих занять і має академічну заборгованість за результатами поточного контролю. Поточну заборгованість, пов'язану з невідповідністю або недостатньою підготовленістю до навчальних занять, студент повинен ліквідувати. За ліквідацію поточної заборгованості нараховуються бали середнього (4, 5, 6), достатнього (7, 8, 9) та високого рівня (10, 11, 12).

Самостійна робота (20 балів)

Перевірку питань й завдань самостійної роботи, які студенти готують на практичні заняття та на консультації, здійснює викладач, який їх проводить.

Студенти, які за виконання завдань СР отримали рейтинговий бал менший 60% від максимальної кількості балів, виділених на цей вид роботи, а також ті, що не з'явилися на консультації, або не виконали її завдань, вважаються такими, що мають академічну заборгованість за результатами поточного контролю, ліквідація якої є обов'язковою.

Модульна контрольна робота (20 балів)

Модульна контрольна робота виконується у письмовій формі. До її написання допускаються всі студенти. Позитивну оцінку за МКР не рекомендується покращувати. Невиконання МКР оцінюється 0 балів.

Студенти, які за результатами виконання МКР отримали рейтинговий бал менший 60 % від максимальної кількості балів, виділених на цей вид роботи, а також ті, що не з'явилися для її виконання або не виконали її завдань, вважаються такими, що мають академічну заборгованість за результатами поточного контролю, ліквідація якої є обов'язковою.

Підсумковий рейтинг з кредитного модуля (дисципліни)

Рейтингова оцінка з кредитного модуля	Оцінка за шкалою ECTS	Оцінка за національною шкалою
90-100 і більше	A (відмінно)	відмінно
82-89	B (дуже добре)	добре
75-81	C (добре)	
67-74	D (задовільно)	задовільно
60-66	E (достатньо)	
35-59	FX (незадовільно з можливістю повторного складання)	незадовільно
34 і менше	F (незадовільно з обов'язковим проведенням додаткової роботи щодо вивчення навчального матеріалу	

Перескладання рейтингових оцінок (від 60 і більше балів) з метою їх підвищення дозволяється лише у виняткових випадках за погодженням з деканом факультету та з дозволу ректора університету.

Рейтингова оцінка у балах знань, умінь і навичок студента на навчальних заняттях з навчального (змістового) модуля обчислюється після проведення цих занять та ліквідації поточної заборгованості, пов'язаної з пропусками занять, невідповідністю або недостатньою підготовленістю до них.

10. Література:

Основна:

1. Історія української літератури XIX ст.: підручник : у 2-х кн. Кн. 1 / За ред. М.Г. Жулинського. Київ : Либідь, 2005. 656 с.
2. Історія української літератури та літературно-критичної думки першої половини XIX століття: Підручник / За ред. О.А. Галича. Київ : ЦНЛ, 2006. 392 с.
3. Чижевський Д.І. Історія української літератури. Київ : Академія, 2008. 568 с.

Додаткова:

1. Історія української літератури: в 12 т. Т. 3: Література XIX століття (1800-1830) / наук. ред.: М. Бондар, Ю. Кузнецов; заг. ред. вид. В. Дончика. Київ: Наукова думка, 2016. 750 с.
2. Історія української літератури: в 12 т. Т. 4. Тарас Шевченко / автор І. Дзюба; наук. ред. М. Жулинський. Київ: Наукова думка, 2014. 783 с.
3. Жулинський М. Українська література. Творці і твори. Київ : Либідь, 2011.
4. Барабаш Ю.Я. Тарас Шевченко: Імператив України: Історіо- й націсофська парадигми. Київ, 2004.
5. Чопик Р. Вовчок // *Слово і Час*. 2007. №8. С. 3 – 14.
6. Гаврилюк О. П.Куліш як приклад взаємообумовленості національного та загальнолюдського // *Українська література в загальноосвітній школі*. 2000. №6. С. 51 – 54.
7. Голобородько Я. Категорія національного в житті і духовній спадщині П.Куліша // *Українська література в загальноосвітній школі*. 2002. №3. С. 29 – 33.
8. Донцов Д. Два антагоністи (П.Куліш і Т.Шевченко) // *Дивослово*. 2006. №4. С. 54 – 59.
9. Ковалець Л. Ю.Федькович: штрихи історії особистого світу (На відзнаку 170-ліття Поета) // *Дзвін*. 2004. №11 – №12. С. 108 – 115.
10. Данюк Н. Метод психологізації у творчості А.Свидницького // *Слово і Час*. 2005. №6. С. 80 – 83.
11. Данюк Н. Про художню інтерпретацію теми села і міста у романі А.Свидницького «Люборацькі» // *Українська мова і література в середніх школах, гімназіях, ліцеях, колегіумах*. 2001. №3. С. 205 – 208.
12. Погребенник В. Традиційна українська культура у творчості Олекси Стороженка // *Українська література в загальноосвітній школі*. 2008. №4. С. 2 – 7.
13. Решетуха С. «Марко Проклятий» – роман-експеримент (міфологічний аспект) // *Слово і Час*. 2006. №9. С. 34 – 39.
14. Решетуха С. На світанку української химерної прози: оповідання О.Стороженка // *Дивослово*. 2007. №4. С. 58 – 61.